

*Gebruik onderstaande inleiding van de vraag.*

In het studiejaar 2020-2021 hebben zich zo'n 42% meer studenten aangemeld voor de opleiding tot gebarentolk aan de Hogeschool Utrecht dan het jaar daarvoor. Volgens de Hogeschool is deze toename mede te danken aan de populariteit en zichtbaarheid van Irma Sluis, die bij de corona-persconferenties als gebarentolk optrad. De Hogeschool spreekt van een 'Irma-effect'. Gebarentolk Irma Sluis werd onder andere beroemd met haar gebaar voor 'hamsteren'. In mei 2020 bracht de Drentse band Mooi Wark een ode aan haar uit met het lied 'Oh Irma'.

Er zijn verschillende hypothesen over de mate waarin massamedia invloed hebben op mensen.

- 2p 15 Leg uit welke mediahypothese te herkennen is in de verklaring van de Hogeschool Utrecht voor de toename van het aantal studenten voor de opleiding tot gebarentolk. Gebruik in je uitleg de naam en een omschrijving van de gekozen mediahypothese.

### Opgave 3 Laaggeletterdheid

---

*Bij deze opgave horen figuur 1 en de teksten 6 en 7 uit het bronnenboekje.*

#### **Inleiding**

Deze opgave gaat over het vraagstuk van laaggeletterdheid.

Laaggeletterden zijn mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak hebben zij ook moeite met digitale vaardigheden, zoals het gebruik van DigiD of het maken van een cv. Deze basisvaardigheden beheersen zij niet op het minimale niveau om volwaardig in de Nederlandse maatschappij mee te kunnen doen. (*bron: Stichting Lezen & Schrijven*)

*Gebruik de inleiding van deze opgave.*

- 2p 16 Beredeneer dat digitalisering als veranderingsproces invloed kan hebben op het vraagstuk van laaggeletterdheid. Gebruik in je redenering:
- een omschrijving van het begrip digitalisering;
  - de omschrijving van het hoofdconcept verandering;
  - informatie uit de inleiding van deze opgave om je redenering te ondersteunen.

*Gebruik figuur 1.*

- 2p 17 Leg uit dat er bij het vraagstuk van laaggeletterdheid sprake is van sociale ongelijkheid. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept sociale ongelijkheid;
  - informatie uit figuur 1 waaruit sociale ongelijkheid blijkt.

*Gebruik figuur 1.*

Stel dat je onderzoek doet naar laaggeletterdheid. Aan het begin van het onderzoek formuleer je een hypothese.

- 2p 18
- Formuleer een hypothese over laaggeletterdheid die op grond van figuur 1 bevestigd moet worden.
  - Benoem de afhankelijke en de onafhankelijke variabele in deze hypothese.

*Gebruik tekst 6.*

- 2p 19
- Leg uit of het verkrijgen van de nieuwe functie van de hovenier een voorbeeld is van positietoewijzing of van positieverwerving. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van het begrip positietoewijzing of positieverwerving;
  - informatie uit tekst 6 waaruit het begrip positietoewijzing of positieverwerving blijkt.

*Gebruik tekst 6.*

- 4p 20
- a** Leg uit dat er bij de hovenier uit tekst 6 sprake is van sociale mobiliteit. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van het begrip sociale mobiliteit;
  - informatie uit tekst 6 waaruit het begrip sociale mobiliteit blijkt.
- b** Leg uit met welk soort kapitaal de sociale mobiliteit van de hovenier in tekst 6 te verklaren is. Gebruik in je uitleg:
- de naam en een omschrijving van het begrip cultureel kapitaal, sociaal kapitaal of economisch kapitaal;
  - een voorbeeld van het gekozen kapitaal uit tekst 6.

*Gebruik tekst 7.*

Het proces van politieke besluitvorming kan beschreven worden vanuit het systeemmodel. In het systeemmodel worden verschillende fasen onderscheiden. De fase van omzetting/conversie kent drie sub-fasen.

- 2p 21
- Leg uit in welke sub-fase van omzetting/conversie de politieke besluitvorming over de aanpak van laaggeletterdheid in tekst 7 zich bevindt. Gebruik in je uitleg:
- de naam van de sub-fase van het systeemmodel;
  - informatie uit tekst 7 waaruit deze sub-fase blijkt.

*Gebruik tekst 7.*

- 3p 22
- Beredeneer dat de opvattingen van het kabinet over de aanpak van laaggeletterdheid ideologisch zijn. Gebruik in je redenering:
- de omschrijving van het kernconcept ideologie;
  - informatie uit tekst 7 om je redenering te ondersteunen.

**Let op: de laatste vraag van dit examen staat op de volgende pagina.**

*Gebruik tekst 7.*

De overheid beschikt over verschillende instrumenten om de sociale ongelijkheid te beïnvloeden, zoals mensen verzekeren tegen inkomensverlies.

- 2p 23 Leg uit welke **twee andere** instrumenten om de sociale ongelijkheid te beïnvloeden, te herkennen zijn in de aanpak van laaggeletterdheid in tekst 7. Gebruik in je uitleg bij elk instrument een voorbeeld uit tekst 7.

---

**Bronvermelding**

*Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.*